

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno Din 16.—, četrtletno Din 9.—, inozemstvo Din 64.—, — Poštno-čekovni račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon interurban 113.

Cena inseratov: cela stran Din 2000.—, pol strani Din 1000.—, četrt strani Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—, 1/16 str. Din 125.—, Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Novi okrajni cestni odbori.

Zakon o samoupravnih cestah z dne 8. maja 1929 («Uradni list ljubljanske in mariborske oblasti» dne 10. junija 1929) določa v členu 73: »Če okrajnih cestnih odborov ni, jih je treba ustanoviti po tem zakonu najdalje do dne 1. septembra t. l.« Iz tega razloga hočemo v naslednjem navesti tiste določbe imenovane zakona, ki se nanašajo na okrajne cestne odbore.

Sestava cestnih odborov.

O tem razpravljajo člani 50—59 navedenega zakona, ki določajo sledeče: Cestni odbori so pomožni organi oblastne samouprave za gradnjo in vzdrževanje njenih cest. V vsakem političnem srezu se ustanovi po eden ali več cestnih odborov. Okrajni cestni odbor ima 7 do 20 odbornikov ter se izvoli za tri leta. Za člana okrajnega cestnega odbora more biti izvoljen vsakdo, ki more biti občinski odbornik. Število odbornikov poedinih cestnih okrajev odreja pristojni organ oblastne samouprave po velikosti cestnega okraja. Cestni okraj, ki ima manj nego 20.000 prebivalcev, mora imeti najmanj 7 odbornikov, od 20.000 do 30.000 prebivalcev najmanj 10, od 30.000 do 40.000 prebivalcev najmanj 12, preko 40.000 prebivalcev najmanj 15 odbornikov.

Porazdelitev odbornikov, ki se volijo v okrajni cestni odbor med poedine občine cestnega okraja vrši pristojni organ oblastne samouprave glede na velikost občine, na davčno moč, na število prebivalcev in na prometne razmere. V občinah, ki imajo nad 3000 prebivalcev, se mora odrediti vsaj po en odbornik. Člane okrajnih cestnih odborov volijo občinski odbori. V ta namen sme pristojni organ oblastne samouprave združiti več manjših občin. Pristojni organ oblastne samouprave sme imenovati v vsakem okrajnem cestnem odboru poleg izvoljenih odbornikov še naj več tri odbornike, ki so opravljali slične posle in ki bi mogli koristno služiti tej ustanovi.

Okrajni cestni odbor izvoli v prvi seji izmed sebe načelnika okrajnega cestnega odbora. To volitev vodi odbornik, ki je po letih najstarejši. Da je volitev veljavna, je treba prisotnosti najmanj 3 četrtin vseh odbornikov in absolutne večine (polovice + 1) glasov vseh prisotnih odbornikov. Če zbog nezadostne udeležbe odbornikov ni mogoče izvoliti

načelnika, se mora izvršiti v 14 dneh nova volitev načelnikova, ne glede na število prisotnih članov. Volitev je tajna z glasovnicami. Če se pri glasovanju ne doseže absolutna večina, je treba takoj pristopiti k ožji volitvi. Če se dobila pri ožji volitvi enaki števili glasov, se izvrši volitev z žrebanjem. Po izvolitvi načelnika se izvoli njegov namestnik, za kar veljajo iste odredbe, ki veljajo za volitev načelnikovo. Pritožbe zoper to volitev se morejo vložiti v 14 dneh od dne volitve pri pristojnem organu obl. samouprave.

Sedež okrajnega cestnega odbora je praviloma sedež načelnikov; vendar pa sme odrediti pristojni organ obl. samouprave, ko je zaslišal ta odbor, tudi drug kraj. Člani okrajnega cestnega odbora opravljajo posle praviloma brezplačno. Onim odbornikom, katerih stanovišče je nad 4 km daleč od sedeža okrajnega cestnega odbora, se sme priznati za one dni, ko so prisostvovali sejam okrajnega cestnega odbora, odškodnina za potne stroške in prehrano v obliki dnevnic, ki ji odredi višino okrajni cestni odbor in jo odobri pristojni organ obl. samouprave. Načelniki okrajnih cestnih odborov imajo za redno opravljanje svojih poslov nagrado od 15 do 30 Din, odborniki pa od 5 do 10 Din na leto po kilometru oblastnih cest, ki jih vzdržujejo, poleg tega pa posebno odškodnino za izredne posle izven svojega okraja, opravljene po naročilu ali z naknadno odobritvijo pristojnega organa obl. samouprave, odnosno načelnika okr. cestnega odbora. Noben član okr. cestnega odbora ne sme prevzeti v svojem okraju gradnje ali dobave za potrebe samoupravnih cest, dokler traja njegovo službovanje. V neizogibnih primerih sme dati pristojni organ obl. samouprave izjemno dovolitev.

Pristojnost cestnih odborov (čl. 60-66)

Okrajni cestni odbor upravlja cestni prispevek in pazi na to, da se pokrivajo stroški za gradnjo in vzdrževanje oblastnih cest. Skrbi za plačevanje obresti in odplačevanje dolgov. Okrajni cestni odbor: 1. sodeluje pri vzdrževanju oblastnih cest po navodilih pristojnega organa obl. samouprave; 2. vrši nadzorstvo nad gradnjo in vzdrževanjem občinskih cest; 3. sklepa o podpori za občinske ceste; 4. posreduje v sporih, ki se nanašajo na občinske ceste; 5. opravlja vse potrebne posle na zahtevo pristojnega organa obl. samouprave; 6. sestavlja proračun cestnega okraja; 7. sklepa o okrajni dokladi; 8. zaključuje letni račun.

Proračun dohodkov in izdatkov cestnega okraja za nastopno leto mora skleniti okr. cestni odbor najkasneje v 2 mesecih pred začetkom omenjenega leta. Predložiti se mora pristojnemu organu obl. samouprave najdalje 14 dni po zaključku. Načelnik okr. cestnega odbora ali, če je zadržan, njegov namestnik, je izvrševalni organ okr. cestnega odbora. On mora sestaviti proračun in položiti letni račun, ki mora biti izpričan s prilogami. Na predlog pristojnega organa obl. samouprave ima veliki župan pravico odstraniti od posla one člane okr. cestnega odbora, pa tudi načelnike same, ki prekršijo v večji meri zakon ter zanemarjajo svoje dolžnosti, kakor tudi razpustiti ves okr. cestni odbor.

Omeniti je tudi treba člen 72 zakona o samoupravnih cestah, ki se tiče zlasti Slovenije ter odreja: »Kjer obstoje sreske samouprave, prevzemajo okrajni cestni odbori, ustanovljeni po tem zakonu, do nove organizacije sreske samouprave tudi vse ostale posle iz doseganje pristojnosti teh samouprav. Isto velja za okrajne cestne odbore, katerih konstituiranje je že odrejeno po obstoječih predpisih.«

Oblastne ceste 1. reda.

Zakon o samoupravnih cestah z dne 8. maja 1929 razločuje oblastne ceste 1. reda in oblastne ceste 2. reda (okrajne ceste), poleg njih občinske ceste 1. in 2. reda ter dovozne ceste k železniškim postajam. V prehodnih odredbah tega zakona (člen 70) se določa, da razdelitev obstoječih oblastnih cest izvrši minister za gradbe. Minister je to sto-

ril z naredbo, ki so jo objavile »Službene Novine« v Beogradu dne 16. julija. Na Slov. Štajerskem in sosednem Koroškem ter v Prekmurju so za oblastne ceste 1. reda proglašene te-le ceste:

1. Gornjigrad—Radmirje—Letuš,
2. Dravograd—Slovenjgradec—Velenje—Šoštanj—Letuš—Sv. Peter v Sav. dol.
3. Dravograd—Črna do državne r. cie.